

Region Midtjyllands livsstilserhverv kommer stærkt tilbage efter finanskrisen

Af Anders Skou Kristiansen, journalist og PR-ansvarlig, Lifestyle & Design Cluster

Den jyske hede har altid været et ubarmhjertigt sted at dyrke noget af egentlig værdi.

Medmindre man selvfølgelig dyrker livsstilserhvervene. For netop i erhvervene med møbler, beklædning og design i højsædet har Region Midtjylland formået at opdyrke et erhvervs- og vækstklima, der tilsyneladende tilsmiler producenter af især tøj, tekstiler, møbler og andet fra livsstilserhvervene.

Siden 2012 har regionen og dens producerende indbyggere udviklet sig betragteligt, viser en ny rapport udarbejdet af E-statistik.dk, HEADSTART FASHION og Lifestyle & Design Cluster.

Finanskrisen ramte regionens virksomheder hårdt, men "det der ikke dræber dig, gør dig stærkere", siger man. Det kan de midtjyske livsstilserhverv med god samvittighed sige, for finanskrisen har indirekte trimmet disse virksomheder.

Især er blevet oprustet på antallet af akademikere ansat i livsstilserhvervene, hvor især Beklædning nyder godt af de højtuddannedes kompetencer. Også på eksport-, produktivitet- og iværksætterparametrene er der positive takter at spore i Region Midtjylland.

Akademikerne stormer ind i livsstilserhvervene

Beklædningsfremstillende midtjyske virksomheder har oprustet på antallet af akademikere siden 2008. Fra finanskrisens fødselsår til 2014 steg antallet af beskæftigede akademikere i førnævnte branche således med mere end 50 procent, hvilket er væsentligt over gennemsnittet for alle erhverv.

Spørger man direktør hos Lifestyle & Design Cluster, Betina Simonsen, er der en særlig grund til, at virksomhederne i beklædningsdelen af livsstilserhvervene siden 2008 har været ekstra opmærksomme på, hvilke uddannelser deres kommende medarbejdere har.

- Jo flere akademikere, jo højere værditilvækst for virksomhederne. Vi kan se, at virksomheder med mange akademikere ansat bliver strategisk stærkere og er mere videnstunge, da de med nye akademikere får tilført kompetencer, de ikke tidligere havde i huset, og på den måde ruster akademikerne også virksomheden til fremtiden og fremmer konkurrenceevnen. Det peger alle tal og al forskning på, forklarer Betina Simonsen.

Især i Region Midtjyllands beklædningsorienterede del af branchen er akademikerne valfartet til. Virksomhederne lader til i stigende grad at efterspørge veluddannede medarbejdere, for siden 2008 er antallet af universitetsuddannede steget med hele 62 procent, mens beskæftigede med en

kort eller mellemlangt uddannelse er gået frem med 18 procent.

Tallene taler desuden sit tydelige sprog i forhold til produktivitet.

Værdiskabelsen faldt generelt med 14 procent fra 2008 til 2009 og har siden været stigende, så den i 2014 ligger på samme niveau som i 2008, men kigger man på værdiskabelsen per årsværk på tværs af alle sektorer i livsstilserhvervene er denne således kun steget siden 2008.

Også for det kan akademikerne tilskrives en del af æren, lyder det fra Lifestyle & Design Clusters direktør.

- Finanskrisen var kraftigt medvirkende til, at rigtig mange af regionens livsstilserhverv blev trimmet gevaldigt. Man gjorde fra virksomhedernes side klar til svære tider, mens man med ansættelser af akademikere samtidig forsøgte at tilføre nye kompetencer inden for blandt andet onlinesalg, CSR og bæredygtighed, siger Betina Simonsen.

Udviklingen i de tre livsstilserhverv har dog været meget forskellig. Design mistede knap 10 procent af værdiskabelsen i forbindelse med krisen, men har efterfølgende haft en massiv vækst. Det betyder, at værdiskabelsen i 2014 ligger 35 procent over niveauet fra 2008.

Beklædning blev ramt cirka lige så hårdt af krisen som de private byerhverv, men har efterfølgende haft en større vækst, så de i 2014 ligger 10 procent over niveauet fra 2008. Møbler blev ramt hårdest af finanskrisen og mistede knap 20 procent af værdiskabelsen. Frem til 2012 var udviklingen flad, men vækst i de seneste to år betyder, at værdiskabelsen i 2014 kun ligger syv procent under 2008.

Det skyldes især, at møbelsektoren selv står med produktionen, fortæller Betina Simonsen.

- Beklædning ligger allerede i de nyeste tal, der er fra 2014, over niveauet fra før finanskrisen. Det vidner om en omstillingsparat branche, men også en branche, der bedre end fx møbelbranchen hurtigt kunne sadle om. Det skal dog tilføjes, at mange af de store succeser i møbelbranchen med "nordic modern"-møbler ikke er slået igennem i tallene, da opsvinget på den del af branchen, ligesom eksporten, startede i 2015. Samtidig noterer vi os et flot opsving i designernes omsætning, hvilket primært skyldes, at dansk design har et godt og historiefyldt image ude i verden og at danske designere er gode til at arbejde internationalt allerede fra starten, fremfor kun at fokusere på danske kunder.

Træ- og Møbelindustriens brancheorganisation, TMI, noterede sig i 2014 en omsætning på lige under 15 mia. kroner. Tallet er dog kun for møbler. Brancheorganisationen Dansk Mode & Textil melder om et sted mellem 90 og 100 mia. kroner på tøj og tekstiler, men understreger, at tallet skal ses som et estimat, da branchen er svær at afgrænse grundet tøj- og tekstilsalg i blandt andet supermarkeder og kæder som Babysam.

Møbel-erhvervet halter stadig efter

Finanskrisens indtog møblerede godt og grundigt rundt på møbel-erhvervenes hverdag.

Historisk er Region Midtjylland en magtfaktor i møbelbranchen. Rollen som sværvægter i møbelbranchen er blandt andet kommet via fremstillingserhvervene, men disse var blandt de erhverv, der blev hårdt ramt, da finanskrisens kolde vinde blæste ind over landets og regionens grænser.

Alligevel er det midtjyske stadig at betegne som et regulært møbelmekka. I hvert fald hvis man placerer beskæftigelsesbrillen på næseryggen. 2014-tallene afslører godt 11.000 beskæftigede i den midtjyske møbelsektor, hvilket, på landsplan, svarer til 38 procent af samtlige beskæftigede i sektoren.

Også i møbelsektoren er akademikerne begyndt at gøre deres entre. Siden 2008 er antallet af medarbejdere med et eksamensbevis fra et universitet således steget med 11 procent i Region Midtjylland.

Generelt er niveauet af akademikere dog stadig lavere i møbelsektoren end i resten af de kreative erhverv under luppen samt gennemsnittet for alle erhverv i Danmark. Det skyldes dog primært, at finanskrisen var ekstra hård ved møbelsektoren i Danmark, hvor hver femte arbejdsplads forsvandt.

Det ses også på sektorens nøgletal. Mens både Beklædnings- og Designsektoren er større i dag end i 2008, så halter møbelsektoren stadig efter en smule efter niveauet i 2008.

Region Midtjylland er, de svære år til trods, dog stadig dominerende på møbelsektoren, hvor de midtjyske virksomheder står for 40 procent af branchens omsætning.

Eksporten stadig i førertrøjen

Livsstilserhvervene omsatte samlet for 144,8 milliarder kroner i 2014, hvoraf Beklædning tegner sig for 57 procent, Møbler for 39 procent og Design 4 procent. Den samlede omsætning er øget med 12 milliarder kroner siden 2008. I samme periode er eksportomsætningen gået frem fra 43 milliarder kroner til 53 milliarder, hvilket betyder, at eksportomsætningen tegner sig for langt den største del af livsstilserhvervenes samlede omsætningsfremgang.

Livsstilserhvervenes store eksporttunge virksomheder har i stort omfang hovedsæde i Region Midtjylland, hvor mere end halvdelen af eksporten findes både inden for Møbler og Beklædning. Eksportkoncentrationen er tilmed forøget inden for beklædning, hvor 58 procent af eksportomsætningen i 2014 findes i de store midtjyske virksomheder, fx Bestseller, Hummel, DK Company mv.

Noget der naturligvis glæder CEO hos Headstart Fashion, Christian Chapelle.

- Eksporten i livsstilserhvervene beliggende i Region Midtjylland betyder utrolig meget. Ifølge nye tal trækker eksporten nemlig omsætningsfremgangen. Den

høje eksport afspejler, at livsstilsvirksomhederne i regionen er bevidste, om at væksten skal findes uden for landets grænser. Når virksomhederne i Region Midtjylland klarer sig godt, smitter det naturligvis positivt af på regionen, lyder det.

Headstart Fashion, der dagligt arbejder med udviklingen af Region Midtjyllands modevirksomheder og for at gøre regionen til Danmarks nye kraftcenter inden for mode, glæder sig desuden over, at nye tal viser, at modebranchen er svær at holde nede. Også for en finanskrisen.

- Ikke mindst mode- og beklædningsbranchen har ry for at være tilpasningsparat. Efter et hak i tuden er branchen vendt stærkt tilbage og er i dag Danmarks fjerdestørste eksportsucces. Eksportkoncentrationen er tilmed øget indenfor mode og beklædning, hvor 58 procent af eksportomsætningen findes i store midtjyske virksomheder som Hummel, Bestseller og DK Company, siger Christian Chapelle.

Netop disse firmaer, og andre i regionen, har en glørværdig historie bag sig, der er afgørende for deres nuværende succes. Succeser skabes ikke hen over natten, og derfor giver det for Christian Chapelle og resten af Headstart Fashion også god mening fortsat at innovere og udvikle på Region Midtjyllands kreative erhverv, hvis disse også skal være toneangivende i fremtidens region.

- Historisk set har Region Midtjylland haft en styrkeposition blandt andet i kraft af det tekstile produktionsområde i Herning og Ikast. Region Midtjylland fortsætter med at satse på de kreative erhverv som det eksempelvis ses med vækstinitiativet MoreCreative. MoreCreative er med til at sætte fokus på og styrke de kreative erhverv, og det giver rigtig god mening at intensivere den satsning, da de kreative erhverv vil bidrage til at sætte Danmark på verdenskortet i en ny økonomisk tidsalder.

Flest startups i hovedstaden

Hvis nogen troede, at finanskrisens efterdønninger ville få spirende iværksætterdrømme til at briste, så tog de fejl.

Antallet af startup-virksomheder er stadig under det, vi så inden finanskrisen, men meget tyder på, at niveauet stiger støt. I 2014 blev der på landsplan etableret 767 nye virksomheder i møbel- og beklædningssektoren. Der mangler stadig omtrent 300 nyetableringer årligt, for at niveauet før finanskrisen er nået.

Set med midtjyske briller er det dog bemærkelsesværdigt, at Region Hovedstaden har flest iværksættervirksomheder inden for møbler og beklædning, når så stor en del af de etablerede virksomheder i samme sektor kan kalde Region Midtjylland for deres hjemstavn.

Over en tredjedel af alle etablerede startups i livsstilserhvervene blev stablet på benene i Region Hovedstaden, mens det er endnu flere, hvis man fokuserer på det kreative designerhverv. Her blev over halvdelen etableret i Region Hovedstaden, afslører tallene.

- København har som hovedstad en naturlig tiltrækningskraft på især kreative iværksættere, da de ser muligheder for et større netværk af ligesindede i København og omegn. Vi er glade for, at vi oplever mange startup-virksomheder i livsstilserhvervene søge mod København, men det skal også tages med, at overlevelsesraten for startups i København ikke er lige så høj som i for eksempel Region Midtjylland, forklarer Zikoh Mikhail Kouassi-Zezzia.